

УДК 336.64

*Ткаченко І.П.,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів та бухгалтерського обліку
Ільгевичус Р.Г.,
здобувач вищої освіти,
Економіко-технологічний інститут ім. Роберта Ельворті*

МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ В СИСТЕМІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Одним із найважливіших чинників підвищення ефективності промислового підприємства є його забезпеченість матеріально-технічними ресурсами та основними фондами в необхідній кількості та структурі та більш повне їх використання. Сучасні підприємства обмежені у своїх ринкових можливостях і не можуть повністю використати наявний потенціал. Крім того, що військова агресія росії спричинила неймовірні людські страждання, вона завдала шкоди стану економіки України, спричинила руйнування інфраструктури, негативно вплинула на процес наповнення бюджетів різних рівнів, завдає серйозного удару по світовій економіці. Внаслідок воєнних дій в Україні розриваються торговельні зв'язки, порушується постачання, перериваються догістичні зв'язки між країнами, кардинальних змін зазнає світова торгівля. Необхідність стабілізувати національну економіку України вимагає перегляду та оновлення стандартів здійснення зовнішньоекономічних зв'язків та підвищення їх результативності.

Поліпшення ситуації щодо виходу вітчизняних підприємств на зовнішній ринок, буде залежати від розробки ефективного механізму управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств, що сприятиме наближенню Перемоги нашої країни над російським агресором.

Слід зазначити, що система СОТ являє собою своєрідний багатосторонній контракт (пакет угод), нормами і правилами якого регулюється понад 98% усієї світової торгівлі товарами і послугами, прийнятими національними та наднаціональними стратегіями, диктує необхідність ефективно організації управління всіма її ланками, найважливішим з яких є формування ефективних логістичних систем.

Транспортна логістика - це переміщення необхідної кількості товару в потрібну точку, оптимальним маршрутом за потрібний час і з найменшими витратами. Сутність управління матеріально-технічного постачання полягає в ритмічності та своєчасному забезпеченню виробничого процесу необхідними матеріалами виробничо-технічного призначення.

Управління закупівлями спрямоване на отримуванні підприємством необхідної за якістю та кількістю сировини, матеріалів, товарів та послуг у потрібному місці, у потрібний час від надійних постачальників. Існує широкий спектр джерел інформації, які можна використовувати для перевірки достовірності інформації про постачальників. Вибір постачальників слід здійснювати за критеріями наведеними на рисунку 1.

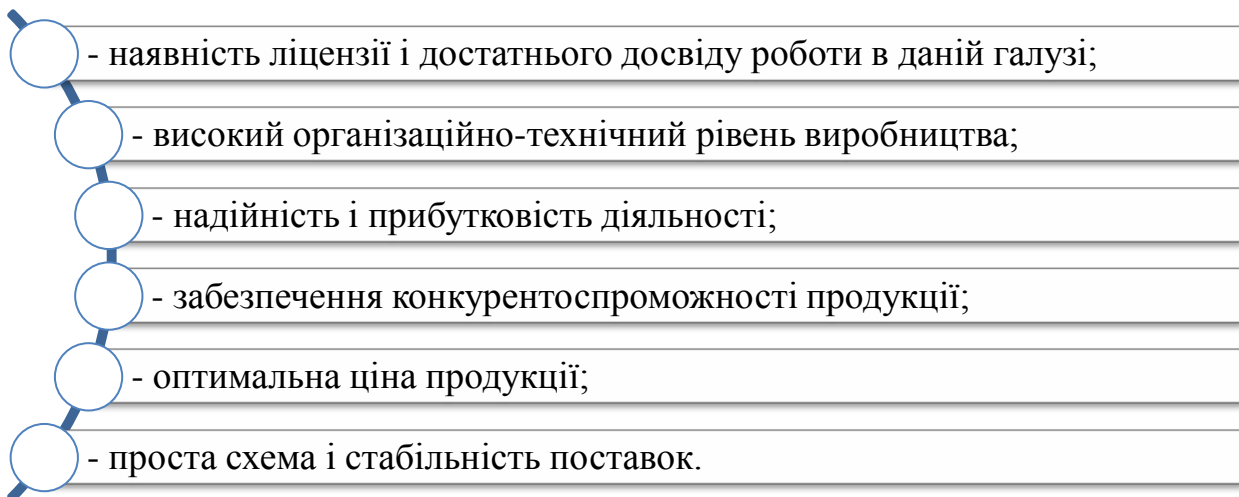

Рис. 1. – Критерії вибору постачальників

Періодичне проведення повторного оцінювання постачальників (не рідше двох разів на рік) дає можливість відстежити зміни умов співпраці з постачальником та вжити необхідних заходів у разі їх погіршення, а саме – призупинення співпраці, розпочати пошук альтернативного постачальника, або взагалі відмовитися від співпраці.

Список критеріїв за цінними чинниками, за критерієм якості, логістики, та дисципліни поставок також можна використовувати як інструмент на переговорах з метою отримання кращих комерційних умов або більшої гнучкості. ПрАТ «Гідросила ЛЄДА» віддає перевагу придбанню імпортованих матеріалів та комплектуючих в Китаї. Основним аргументом цьому вибору є врахування впливу цінних чинників на комплектуючі. На окремі позиції комплектуючих

вартість їх придбання у виробників країн Європи перевищує більше ніж у 4 рази вартість придбання у китайських виробників. Крім того за критерієм якості переважна більшість постачальників, в тому китайських постачальників, мають оцінку «Повністю відповідають» та «Відповідають». За критерієм логістики – не зважаючи на вимушену зміну через воєнні дії в нашій країні маршруту доставки комплектуючих та їх вартості, в тому числі з Китаю в Україну, і потім на ПрАТ «Гідросила ЛЄДА», 70% постачальників мають оцінку «повністю відповідають» та «відповідають». За критерієм дисципліни поставок 80% постачальників, в тому числі, постачальники Китаю, мають оцінку «повністю відповідають» та «відповідають».

Вважаємо оптимальним для ПрАТ «Гідросила ЛЄДА» вибір 4 постачальників з часовим обмеженням поставки 180 днів, що знижує ризик несвоєчасного забезпечення виробництва комплектуючими. Здійснені розрахунки дозволили зробити висновки про те, що найдешевша вартість доставки по маршруту 2-Qingdao- Gdansk- Кропивницький, при використанні 40-ка футового контейнера, та його максимальному завантаженню по вазі до 23т. Здійснена порівняльна оцінка вартості замовлених РВТ, яка включає усі витрати пов'язані з закупівлею, доставкою та розмитненням вантажу між Європейським постачальником компанією SEMPERFLEX OPTIMIT S.R.O. та Китайським виробником, дозволила зробити висновки про те, що в Китаї ціна на РВТ на 238% нижча ніж в Європі, та навіть за умови, що вартість доставки з Євросоюзу набагато нижча. Крім того, для якісного матеріально-технічного забезпечення в системі зовнішньоекономічної діяльності ПрАТ «Гідросила ЛЄДА» також необхідно враховувати показники потреби ринку в реалізованій продукції.

Запропоновані шляхи вдосконалення управління процесом постачання на ПрАТ «Гідросила ЛЄДА» дозволяють мінімізувати ризики пов'язані із закупівлею, організацію безперебійної роботи, скороченню додаткових витрат, поліпшенню взаємовигідних стосунків, отримання вигідніших для себе умов співпраці та оптимальних витрат пов'язаних з логістикою.